

Riksdagen
Stenografiska uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2011/12:3

Stenografiska
uppteckningar
2011/12:3

Fredagen den 30 september

---

1 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik)

Socialminister Göran Hägglund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 6 juni 2011

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 17 juni 2011

Återrapport från informellt ministermöte den 5–6 juli 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 3 oktober 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag öppnar sammanträdet, välkomna!

Vi kommer in i en säsong i EU-nämnden då det är väldigt långa dagordningar. Jag tycker att vi försöker göra som vi gjorde förra året, att frågor som har ställts i utskottet inte ställs här igen, för svaret blir sannolikt precis detsamma som i utskottet. Jag tycker att vi ska tänka på det.

Det andra gäller återrapporterna. Vi utgår från att alla har läst återrapporterna, och då behöver man inte uppmana statsrådet att dra hela återrapporten, utan ledamöterna kan ställa frågor i stället. Vi vänder så att säga på bevisbördan.

Det finns inga A-punkter, men det finns tre återrapporter och dagordningspunkt 7. Med tanke på vad jag sade om återrapporterna, vad vill Göran Hägglund säga om dem?

Anf. 2 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Jag vill understryka ordförandens utomordentligt kloka utsago tidigare och har inget att säga till mitt försvar. Det är ingen större dramatik när det gäller återrapporterna.

Anf. 3 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Återrapporterna återkommer under flera ministrar. Den punkt som jag funderade över finns i återrapporten från den 17 juni då Storbritannien tog upp förordning 883/04 som berör rörligheten på ar-

betsmarknaden. Men jag gissar att det är Hillevi Engström som ska återkomma till det.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi kommer till det med Hillevi Engström.

Vi går till punkt 7 om demografiska utmaningar.

Anf. 5 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Det handlar om de demografiska utmaningarna och samarbetet däromkring. Det föreslås att ministrarna antar rådsslutsatser om medlemsstaternas samarbete rörande demografi och möjlighet att förena arbetsliv och familjeliv. Det här var en fråga som spelade en stor roll för det ungerska ordförandeskapet, och de nu aktuella frågorna kan möjligen ses som en fortsättning på de ungerska slutsatserna på det här området.

Det här har varit en gemensam prioritering av ordförandeskapstrion – Polen, Danmark, Cypern. Polen har valt att vinkla det mot samarbete mellan medlemsstaternas institutioner. Detta har en del beröringar med andra arbeten, till exempel när det gäller strategin om ökad sysselsättning och paktens för jämställdhet som antogs i våras. Det har alltså en del viktiga beröringspunkter.

Idén är att eliminera hinder när det gäller att förena arbetsliv och familjeliv. Det anges som en förutsättning för att familjerna ska kunna realisera önskningsom barn och att staterna därmed ska kunna tackla demografifrågan. Det är medlemsstaterna som själva bestämmer på det här området; det är deras kompetens. Därför blir skrivningarna med nödvändighet ganska allmänt hållna. Erfarenhetsutbyte mellan medlemsstaterna betonas i sedvanlig ordning, och kommissionen uppmanas att tydliggöra demografiska förhållanden och arbeta för att underlätta ett fördjupat samarbete i de här frågorna genom att anta något slags samordnande roll.

Regeringens ståndpunkt är att vi ska välkomna initiativet att förbättra samordningen av de olika formationerna när medlemsstaterna träffas och utbyter erfarenheter i demografiska frågor. Det finns många parallella initiativ, som jag har sagt. Regeringen har påtalat att det är viktigt att betona att familjernas behov ser olika ut beroende på bland annat familjekonstellation och preferenser. Regeringen har också arbetat för att slutsatserna tydligare ska spegla mäns och kvinnors lika deltagande på arbetsmarknaden och i hemmet.

Jag har förstått, herr ordförande, att det har funnits en diskussion som inleddes i utskottet. Det har funnits önskemål om att man skulle ta in ett resonemang – jag tror att det är Miljöpartiet som har varit fanbärare i första hand men att andra partier kanske är inne på samma tankegångar – om att en modernisering av de sociala trygghetssystemen skulle innebära att de är både finansiellt och socialt hållbara.

Vi tycker från regeringens sida att det här avspeglas väl i skrivningarna rörande sysselsättningspolitiken, och jag tänker särskilt på § 11 där man pekar på följande: De sociala trygghetssystemen bör moderniseras så att de kan användas fullt ut för att tillförsäkra tillfredsställande inkomststöd och tjänster samtidigt som den finansiella hållbarheten bevaras.

§ 30 i slutsatserna talar om adekvata och hållbara pensioner, och det finns några till som man kan peka på.

Jag antar att EU-nämnden delar min uppfattning att eftersom det är ett konsensusbeslut ska vi inte fälla det på den här frågan. Om det här möter önskemål att vi från svensk sida i det här sammanhanget särskilt trycker på detta i inlägg och skickar med det som en viktig del i det fortsatta arbetet åtar jag mig att göra det. Här borde det inte finnas några politiska motsättningar. Det här borde vi kunna enas om och hantera på ett sådant sätt att vi får enighet och får med det i det fortsatta arbetet.

Anf. 6 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag tycker att det statsrådet säger låter positivt. Han säger att han är beredd att lyfta frågan på ministerrådet. Det ger jag naturligtvis allt stöd till. Det är som statsrådet säger en mycket bra text och viktiga resonemang om de utmaningar vi har framöver på detta område.

Men jag vill markera att vi har kvar vår avvikande mening, men en väldigt snäll sådan med tanke på det som statsrådet nu har sagt. Det är klart att vi inte ska fälla hela programmet, men det är ändå ett väldigt starkt tryck på att ministern måste försöka få in detta i rådsslutsatserna under mötet. Därför vidhåller vi vår avvikande mening.

Anf. 7 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag uppskattar att ministern försöker tillmötesgå det här, men jag tycker att det är viktigt att föreslå den aktuella textförändringen och göra den till en del av Sveriges position. Då är vi helt överens. Men om man bara välsignar den i sitt anförande och inte tar upp den har vi olika åsikter om hur texten ska se ut.

Det är en ovanligt snäll avvikande mening, det kan jag hålla med om.

Anf. 8 KENT EKEROTH (SD):

I punkterna 36 och 37 säger vi bland annat att socialförordningen är ämnad att utnyttjas för att omfördela medel inom unionen och att svenska skattepengar ska användas som lockmedel för att EU ska lägga sig i andra länders familjepolitik, sysselsättningspolitik och eller integrationsfrågor.

Enligt vad jag ser borde kommissionen inte ha något större intresse av hur Sverige sköter sin familjepolitik, varför jag anser att referenserna i punkt 38 och punkt 42 borde strykas. Om nu familjepolitiken ska vara en nationell angelägenhet finns det inte heller någon anledning för kommissionen att betygsätta den i det nationella reformprogrammet. Därför har vi en avvikande mening.

Anf. 9 EVA-LENA JANSSON (S):

Det är bra att socialministern håller med oss, men jag önskar, precis som företrädare för Miljöpartiet och Vänsterpartiet har framfört, att socialt hållbar utveckling borde vara relevant att ta med. Vi vidhåller den avvikande meningen.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Det kan i så fall innebära att eftersom det är ett konsensusbeslut på mötet är Sverige det enda land som går emot, och allt stoppas därmed. Men ministern kanske kan utveckla detta.

Anf. 11 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Det som ordföranden säger är väl något som ingen av oss runt bordet vill åstadkomma. Vi hoppas kunna komma överens om en ordning som innebär att vi föreslår det här. Visar det sig att vi inte får stöd för det kommer vi att stryka under att det här ändå ska finnas med i det fortsatta arbetet. Jag läser texten på det sätt som jag beskrev tidigare och tycker att det trots allt finns med. Det stryks under i vissa sammanhang, men vi stryker under ytterligare att det här ska finnas med i det fortsatta arbetet. Jag tror att det vore olyckligt om vi fällde hela idén.

Vi föreslår detta. Faller det kommer vi att ställa oss bakom texten, med en tydlig markering om att det här måste finnas med fortsättningsvis.

Anf. 12 JONAS SJÖSTEDT (V):

Om ministern aktivt föreslår det och tar det till omröstning i rådet men förlorar den, menar jag att man inte behöver fälla hela texten på grund av det. Om det blir Sveriges position tycker jag att det är acceptabelt.

Anf. 13 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tror ministern verkligen att andra länder kommer att fälla det? Finns det ett sådant motstånd mot att föra in detta ord i texten? Jag gör snarare den bedömningen att ministern skulle kunna få stöd för det. Jag vet inte om ministern har en annan uppfattning om det, men en så himla stor förändring av dokumentet innebär väl inte detta tillägg?

Anf. 14 EVA-LENA JANSSON (S):

Min inställning är också att Sverige borde kunna få stöd för det här. Om jag uppfattar socialministern rätt säger han att han kommer att driva den här frågan. Får man inte igenom detta men vidhåller det har vi inga problem med det. Jag uppfattar att ministern står bakom det.

Anf. 15 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Tror jag att andra kommer att fälla det? Problemet är att det finns en text. Vi behöver lägga fram ett aktivt förslag till förändring, och vi vet inte hur andra förhåller sig till det. Jag gissar att de kommer att argumentera så som jag argumenterade inledningsvis, att det här redan är täckt in i texten. Det kan hända att de säger att de inte är beredda att arbeta in det.

Jag menar att det egentligen inte finns någon meningsskiljaktighet mellan länderna eller mellan oss runt bordet. Jag är beredd att säkra att Sverige lägger fram det här förslaget, men jag är angelägen om att vi inte skjuter i sank möjligheten till ett beslut på det här området.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta. Det finns stöd för regeringens ståndpunkt, men med avvikande mening från Sverigedemokraterna som betonar att familjepolitiken är en nationell angelägenhet. Det var väl kärnan i Kent Ekeroths inlägg. Det finns ett medskick som ministern accepterar i enlighet med den avvikande mening som har anmälts i socialförsäkringsutskottet.

Vi tackar Göran Hägglund för i dag och önskar honom en trevlig helg.

2011/12:3

30 september

2 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 12 juli 2011

Åtterrappport från informellt ministermöte den 16–17 september 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 4 oktober 2011

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar finansministern med medarbetare välkomna.

Det finns inga A-punkter. Det finns en återrappport från den 12 juli. Den kan vi ta nu. Däremot tar vi upp den andra återrappporten, från det informella ministermötet, under punkt 7 eftersom det är samma fråga.

Eftersom vi är inne i en lite mer intensiv säsong lämnar jag ordet fritt för nämndens ledamöter att ställa frågor, om inte ministern absolut vill säga någonting.

Då det inte är några frågor om återrappporten från den 12 juli lägger vi den till handlingarna.

Vi går till dagordningens punkt 3, Förordning om infrastrukturen på de europeiska marknaderna.

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr ordförande! Det här är i praktiken helt okontroversiellt. Vi har ju haft ärendet uppe här tidigare. Vad det handlar om är helt enkelt att öka transparensen för en del av de finansiella marknaderna.

Det här är ett arbete som drogs i gång efter krisen hösten 2008. När Lehman Brothers gick i konkurs var en av delarna i detta att det fanns en hel del finansiella kontrakt som inte handlades på ett öppet sätt och att man hade svårt att hålla reda på riskerna. Det här är naturligtvis bara ett litet steg för att förbättra genomlysningen, men det är ändå ett viktigt steg framåt.

För svensk del kan vi konstatera att det som har varit centralt för oss, nämligen att industriella icke-finansiella företag som har behov av att göra den här typen av transaktioner för att skydda sig mot till exempel växelkursrisk, inte påverkas. Det som har varit viktigt för oss när det gäller till exempel våra pensionsfonder är framför allt tjänstepensionsinstitutet. Det har vi lyckats hantera.

För svensk del finns det inga svårigheter med detta, utan vi stöder det.

Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag antar att det förs en diskussion om tröskelvärden, alltså vad som ska clearas i det här systemet. Jag skulle vilja höra hur den diskussionen går. Det är viktigt att en så stor del som möjligt av den här handeln omfattas av det här systemet.

Jag undrar också om det förs någon diskussion om att inte tillåta vissa av de mer fantasifulla formerna av finansiella instrument som man handlar med. Det finns ju sådant som är mycket relevant och annat som är mer ren spekulat. Jag tror att det var Volker som sade att den enda finansiella innovation de senaste 30 åren som verkligen har gynnat vanligt folk är bankomaten. En del av det andra som finns berörs väl av direktivet, kan jag tänka mig.

Anf. 20 Ämnesrådet LARS GAVELIN:

Det finns i förslaget ett tröskelvärde för icke-finansiella företag innan de drabbas av clearingskyldighet. Det är alltså bara icke-finansiella företag som bedriver derivathandel av en viss omfattning som påverkas av förordningens krav. Tröskelvärdet för clearingskyldighet ska bestämmas närmare av kommissionen och Esma. Det är alltså en genomförandebestämmelse. Det har inte diskuterats i rådet hur stor tröskeln ska vara.

Vi har dock ansett att det är rimligt att det finns ett tröskelvärde så att inte alla företag utan undantag ligger i förordningens tillämpningsområde. Det blir bland annat en betungande skyldighet för Finansinspektionen att granska vad alla möjliga företag gör, utan fokus är på systemriskerna.

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det finns inte så väldigt mycket att tillägga för svensk del i det här. Direktivet uppfyller det som vi har önskat oss. Det innebär ett litet steg mot en öppning för ökad transparens.

Det man möjligtvis ska komma ihåg när det gäller Sjöstedts frågeställning är att en del av Volkers svar är att nästan alla de derivat som vi håller på med nu har en mycket längre historia än decennier tillbaka. Det är ju terminer och sådant som man har hållit på med under väldigt lång tid. Det är klart att en del av de mer fantasifulla produkterna säkert behöver genomlysas och också regleras. Det viktigaste är att man gradvis går mot en ökad öppenhet i de här verksamheterna, och det här är ett steg på vägen.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 3.

Vi går vidare till punkt 4 som vi behandlar tillsammans med punkt 5, båda två om ekonomisk styrning.

Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (M):

I samband med informella Ekofin lyckades vi tala oss samman i rådet om en position där fransmännen i praktiken släppte till en del ytterligare utrymme när det gällde den omvända kvalificerade majoriteten. Nu är ordningen att man ska ha ett kommissionsförfarande när man anser att något land har skapat obalanser, och rådet ska sedan tala om ifall man accepterar det. Om rådet förkastar det kan kommissionen komma tillbaka inom en viss tidsperiod. Då är det enkel majoritet som krävs för att detta ska fällas. Det är en kompromiss mellan parlamentets uppfattning och rådets uppfattning.

För svensk del har vi lyckats få stöd för det som har varit en av de centrala utgångspunkterna, och det är att värna lönebildningen. Där finns det nu skrivningar som är väsentligt starkare än när det här arbetet inleddes. Ur svensk synvinkel kan man säga att helheten innebär en rätt dramatisk förstärkning av ramverket för ekonomisk politik i Europa. Det kan vara viktigt för oss att komma ihåg i det här avseendet, för nu höjs det röster inom framför allt den franska och den tyska debatten för att man snabbt ska gå vidare med ytterligare steg för euroländerna.

För svensk del tror jag att det är rätt viktigt att argumentera för att sexpaketet nu lägger en ganska bred bas och en bättre bas för den ekono-

miska politiken i Europa och att det därmed också begränsar behovet av att euroländerna gör saker och ting som exkluderar de tio länder som står utanför. Sedan har vi väl alla respekt och förståelse för, och till och med stöder, att de bygger fler och bättre institutioner för sig själva, därför att den ordning och brist på beslutsförmåga som vi har upplevt under det senaste halvåret och de senaste åren är väldigt besvärlig.

För vår del är det ett steg framåt. Svenska intressen är väl tillgodosedda. Sedan skulle man naturligtvis önska att vi kunde ta ytterligare steg här.

Eftersom vi talar om ekonomisk styrning nu kan jag lägga till någonting om diskussionerna som fördes vid informella Ekofin och framför allt vid IMF–Världsbanken-mötet. Den här veckan har vi fått ett par förbättringar. En är att centralbankerna har varit extremt tydliga med att de har för avsikt att tillhandahålla likviditet. Det var väl egentligen mer de besked som vi fick från Federal Reserve än de från ECB som var nyckeln där, eftersom det är dollar som vi har brist på.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 24 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr ordförande! Vi har hela vägen anmält avvikande mening mot förslaget om de sex lagstiftningsakterna, och den vidhåller vi. Vi anser att man ska rösta emot dem. Man kan ha förståelse för att euroländerna kanske måste gå den vägen om euron ska överleva. Men vi har röstat nej till valutaunionen i en folkomröstning, och det nejet ska respekteras. En del av det är den gemensamma ekonomiska politiken, som en del av valutaunionen, som man underställer sig i ökad grad med de här lagstiftningsakterna.

Jag tycker också att det är mycket tveksamt att ge kommissionen den starka maktställning som den får med den omvända kvalificerade majoriteten. Kommissionen har ju inte direkt utmärkt sig för att hantera den här krisen bra, tycker jag. Det finns också en demokratiaspekt i detta.

Det är ett plus att det har blivit bättre skrivningar om lönebildningen. Men det kan naturligtvis få en indirekt påverkan av lagstiftningspaketet, trots skrivningarna.

Förutom att vi vidhåller vår avvikande mening har jag en fråga: Hur många länder av de nuvarande EU-länderna kommer att bli föremål för de procedurer som föreskrivs om de är i dagens ekonomiska läge?

Anf. 25 ORDFÖRANDE:

När du säger avvikande mening menar du då den avvikande mening som ni anmälde i samband med det skriftliga samrådet den 23 september?

Anf. 26 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ja, och vi har ju anmält avvikande mening löpande hela tiden.

Anf. 27 KENT EKEROTH (SD):

Vi anmäler också avvikande mening. Vår hållning i den här frågan har inte förändrats sedan tidigare. Vi är inte intresserade av att binda upp vår finanspolitik ytterligare utöver de regler som finns i Sverige och som

är beslutade av Sveriges riksdag. Vi är därmed inte heller intresserade av att upprätthålla ett finanspolitiskt regelverk för att uppfylla EU:s krav.

Vi ser i övrigt med stor oro på att EU får ett växande inflytande över den svenska finanspolitiken och hoppas att regeringen fastslår att vår finanspolitik ska bedrivas utifrån svenska förhållanden med Sveriges bästa för ögonen som en suverän och självständig nation.

Vi anmäler alltså avvikande mening i likhet med tidigare.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Det är väl i allt väsentligt samma där, alltså den som lämnades in i anslutning till det skriftliga samrådet den 23 september?

Anf. 29 KENT EKEROTH (SD):

Ja.

Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag delar inte Jonas Sjöstedts och Kent Ekeroths bedömningar. Enligt min uppfattning, oavsett om vi skulle ha en regering av den karaktär som vi nu har eller en regering med till exempel ett socialdemokratiskt inslag, skulle nyckelpunkterna i det här överensstämma med hur vi bedriver ekonomisk politik i Sverige. Vi tror inte på underskott, vi tror inte på hög skuldsättning, vi tror på prisstabilitet, vi tror på ordning och reda på arbetsmarknaden och vi tror inte att man ska ha stora bytesbalansunderskott. Det är så vi har bedrivit ekonomisk politik de senaste 20 åren i Sverige, och det tror jag har tjänat oss väl.

I grund och botten ger det här ramverket plus för Sverige i den meningen att det snarast gör att andra länder mer kommer att likna Sverige när det gäller ekonomisk politik, och det kan bidra till att stabilisera vår omvärld. Vi är så pass beroende av Europa, så den oordning vi upplevt med de väldiga obalanser som vuxit upp i Portugal, Grekland och Italien är helt klart en väldig risk för Sverige.

Jag skulle inte säga att jag är så där alldeles orolig för kommissionens maktställning. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det som har bekymrat mig är mer att vi skulle få en upprepning av det vi såg när Tyskland och Frankrike skulle omfattas av detta, det vill säga att stora länder kan undvika att sköta sig och därmed ge prejudikat för andra länder att missköta sig. Jag är alltså inte så orolig för att kommissionen får för stark ställning. Givet hur vi har utformat ekonomisk politik i Sverige och Norden innebär det här ingen begränsning i vårt sätt att bedriva ekonomisk politik.

Sedan kan man naturligtvis dela både Jonas Sjöstedts och Kent Ekeroths hållning att ekonomisk politik i Sverige naturligtvis ska bedrivas utifrån svenska förhållanden, och det är den inriktning vi har. Men att det här skulle vara någon dramatisk förskjutning för svensk del kan jag inte riktigt se. Jag tror att vi kommer att bedriva ekonomisk politik om fem eller tio år i Sverige på ungefär samma sätt som vi gör i dag oavsett regering, givet stabilitetshandling. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:
Okej, vi tittar på saldot och inte på innehållet.

Anf. 32 BO BERNHARDSSON (S):

Jag har en fråga, och inte någon avvikande mening. Jag vet egentligen inte om jag ska ställa den nu, men jag gör det i alla fall. Det finns ju möjlighet att svara på den under någon annan punkt på dagordningen.

Det som har sagts om att euroländerna fördjupar sitt samarbete är både rimligt och begripligt. Jag såg att det kom upp flera gånger på det informella mötet att det samtidigt är lite problematiskt. Det är rimligt att detta sker, men samtidigt har det betydelse för EU-27 och så vidare.

Jag undrar om det finns någon sorts embryo till en plan för hur man ska hantera detta. Man måste ju rimligen formalisera en ordning som utgår från att man har å ena sidan euroländerna och å andra sidan – för ganska lång tid – en annan grupp länder. Det gäller att hitta en ordning som gör att vi inte kommer i mellanhand. Jag undrar om regeringen har en plan eller om det finns grupperingar som håller på att utkristalliseras där man har någon sorts syn på detta som kan vara bra att förmedla till oss och allmänheten.

Anf. 33 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har också en mer öppen frågeställning. Detta har skapats i ett tidigare skede av krisen. Nu har krisen blivit ännu djupare, och de ekonomiska utsikterna ser ännu sämre ut. Det är väl rimligt att anta det. Jag ställde en fråga om vilka länder som skulle omfattas av de olika förfarandena. Nästan alla länder som har euron kommer att omfattas av förfarandena och bötfälla varandra för fullt över hela euroområdet.

Är inte denna sexpack ganska passé? Har inte verkligheten kört ifrån den redan?

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig börja med Bo Bernhardssons fråga. Jag tror att vi nu ser en rätt tydlig uppgruppering i vad jag skulle vilja säga är fyra huvudgrupper i Europa.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Detta är naturligtvis en väldig utmaning för oss. Både jag och utrikesministern har försökt tala med tyska politiker. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Vi måste försöka uppnå att tyskarna inser att vi stöder och accepterar att de stärker det europeiska samarbetet inom eurogruppen men att det samtidigt sker med bibehållen öppenhet mot oss som står utanför. Man ska inte exkludera halva Europa ur samarbetet. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det är inte bara i Sverige det kommer att ta tid innan euron införs. Det är alldeles uppenbart när man talar med de andra länderna. Oavsett vad som står i dokumenten kan man nog dra slutsatsen att det för Sverige, Polen, Danmark och ett antal andra länder kommer att dröja rätt länge innan euron är på toppen av agendan igen. Då måste vi kunna leva

under en rätt lång fas med att vi stärker eurogruppen, men inte stänger Europa i två delar.

Vi försöker så gott vi kan samtala med framför allt tyskar, holländare, finländare och danskar om detta för att få en förståelse för att Europa måste fungera med bibehållen öppenhet. Nu vet vi att det kommer förslag från Van Rompuy. De ligger inte under denna punkt, men jag kan ändå informera om detta. Det har också talats om ett tysk-franskt papper.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Man ska komma ihåg att vi har en axel när det gäller budgetrestriktivitet, öppenhet, hur vi anser att finanspolitiken ska fungera. Den inkluderar oftast Sverige, Finland, Danmark, Holland och Tyskland. De är våra normala like-minded >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Men jag delar Bo Bernhardssons oro. Det här är en vägkorsning för Europa, och det är viktigt att man landar rätt. Detta kommer att ha effekt under lång tid framåt; det är jag övertygad om.

Jag tycker att Jonas Sjöstedts frågeställning är lite orättvis. Skälet till att vi nu har dessa obalanser måste rimligen vara att det förra regelverket gör att vi överlämnar en skuld till det nya regelverket i termer av obalanser. Sedan har Jonas Sjöstedt rätt i att just nu är det 23 länder som har alltför stora underskott. Jag tror att det är åtminstone ett tiotal länder som har alldeles för stora bytesbalansunderskott. Efterfrågeläget i Europa är också ett tecken på en väldig obalans just nu med ett antal länder där arbetslösheten har ökat explosionsartat. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag vill verkligen understryka att också jag tycker att det är oerhört problematiskt om det blir en uppdelning av Europa. Man kan säga att detta är ett klassiskt svenskt problem. Tidigare var det så att vi med alla medel och även med stor framgång alltid deltog i det ekonomiska samarbetet i Europa, men vi var tveksamma till det politiska. Nu har vi hamnat i en omvänd situation. Det gäller att alla goda krafter drar åt samma håll på olika sätt och i olika sammanhang.

Sammanfattningsvis finns det under punkterna 4 och 5 – två beslutspunkter – stöd för regeringens position. Det finns dock två avvikande meningar, från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, som båda betonar det nationella fokuset. De är naturligtvis oliklydande även om det finns gemensamma drag.

Vi går vidare till punkt 7 som gäller det informella mötet med Ekofinministrarna. Där tar vi också upp återrapporten.

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag uppfattar att detta gäller återrapportering av det informella Ekofinmötet under aktuella punkter.

När jag avrapporterar det informella Ekofin passar det bra att samtidigt lägga in fondårsmötet. Det informella Ekofin präglades mycket av att Timothy Geithner, den amerikanske finansministern, var där. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Centralbankerna på båda sidor av Atlanten gör bedömningen att läget är väldigt ansträngt i det europeiska finansiella systemet. Det återspeglas i

att vi i veckan inför det informella Ekofin fick sex centralbanker som gick ut och lovade att tillhandahålla obegränsade mängder dollarlikviditet. Trots att börserna gick upp på fredagen när vi satt på mötet föll Crédit Agricole 10 procent. Det har varit ett enormt tryck på franska banker även under de senaste dagarna.

Nu verkar det som att slutsatsen på Washingtonmötet var att kärnan i vad marknaderna hörde var att Ben Bernanke där ännu tydligare, kanske till och med kristallklart, deklarerade att det kommer att tillhandahållas dollar för alla som behöver detta.

Vi har denna vecka också haft omröstningen i det tyska parlamentet, så det är möjligt att det nu har tagits några steg i rätt riktning i en utomordentligt besvärlig situation. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det finns en grundläggande otakt i finansiella kriser mellan å ena sidan marknadens krav på beslutsfattande och å andra sidan hur vi normalt sett vill att demokratier ska fungera. Det är på något sätt nästan oundvikligt att det blir den här typen av spänningar.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle vilja ställa några frågor. Centralbankerna har, som finansministern sade, varit väldigt aktiva och utlovat obegränsad likviditet och dollar från Federal Reserve. Finns det också en diskussion om att de tar över den typ av beslut som egentligen hör hemma i valda politiska församlingar eller hos regeringar? Det är alltså ett konstitutionellt problem. Man kan säga att det är centralbankerna som räddar situationen, men de är ju självständiga och står utanför det hela. Jag behöver inte utveckla det vidare, men det är denna aspekt jag avser.

Den andra frågan handlar om ifall man skulle öka EFSF till 2 000, som det har talats om, från 440 eller vad det nu är. Det måste rimligtvis också kräva parlamentariska beslut. Det var kanske det som Anders Borg syftade på; jag vet inte. Sådana försäkrings- och hävstångsmekanismer som man lägger på kan väl inte bara beslutas av regeringar, eller hur är det?

Den tredje frågan gäller om finansministern kunde referera något av hur man ser på dessa frågor i Finland, som ändå är like-minded och ett lika utrustat land som Sverige i många hänseenden.

Anf. 38 BO BERNHARDSSON (S):

Det var en sak i den skriftliga rapporten från det informella mötet som väckte mitt intresse. Vi håller på att subsidiaritetsbehandla kapitaltäckningsdirektivet. Det kommer också en förordning som ska behandlas. Sverige vill att det ska vara minimiregler och att vi ska kunna gå längre när det gäller krav på kapitaltäckning. Anders Borg tog upp frågan, och kommissionen svarade att det inte var några problem. Det finns inget som hindrar att man ställer högre krav. Det gör mig lite intresserad. Det är inte de förutsättningar vi jobbar efter i finansutskottet.

Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig börja med Carl B Hamiltons frågeställningar. Det är klart att det i en mening finns en frågeställning om hur bred roll centralbankerna kan ta i politisk mening när de köper stora mängder statsobligationer å ena sidan och å andra sidan i flera länder, som till exempel i Irland och Spanien, tar på sig rollen som bankrekonstruktörer. Samtidigt ska man komma ihåg att efter diskussionerna om Japans alla bekymmer med zero bound-problematiken, det vill säga att räntan redan är på noll och centralbankerna inte längre har möjligheter att agera med priset på pengar, har nästan alla akademiker dragit slutsatsen att man ska vara beredd att göra kvantitativa operationer. Kvantitativa operationer kan man till exempel göra i statsobligationer. 16 procent av den amerikanska statskulden, motsvarande samma belopp av bnp, 16 procent, eftersom de har 100 procents skuld, ägs av Federal Reserve i dag. Samma sak gäller Bank of England som också tagit på sig att köpa rätt stora mängder statsobligationer.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi gjorde något liknande i Sverige. Vi var pionjärer i de här operationerna när vi lät Riksgälden låna upp statsobligationer och i stället köpa bostadsobligationer för att därigenom pressa ihop räntedifferenserna. Är räntorna väldigt låga och marknaderna inte fungerar är dessa kvantitativa, icke-konventionella operationer det som bra centralbanker gör.

Om jag skulle gå tillbaka tio år i vår centralbanksdiskussion skulle jag snarast säga att vi var oroliga för att ECB skulle uppträda som väldigt konservativa inflation nutters och inte vara beredda att vara så här pass okonventionella och flexibla som de nu har visat sig vara. Jag tycker nog att ECB ska ha mer beröm än skäll för detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Bo Bernhardsson pekar på någonting som vi alla ställt oss frågande till. Vi har den sitsen att Stefan Ingves är den globala nyckelspelaren i frågorna om kapitaltäckning i och med att han är ordförande i Baselkommittén. Jag har vid upprepade tillfällen ställt den här frågan till Barnier, och han ger svaret att kapitaltäckningsdirektivet ska göra det möjligt för länder med den typ av situation som vi har med stor banksektor, stor exponering och hög likviditetsrisk att ha högre kapitaltäckning. Mina tjänstemän läser direktivet så att det inte är möjligt. Stefan Ingves, som har en rätt tung roll i att tolka detta i sin Baselroll, delar mina tjänstemäns bedömning. Men Barnier fortsätter att ge samma svar. Han gav det på det informella Ekofinmötet också.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Marknadens krav kommer efter den här processen snarast att ligga på att man definitivt måste upp till de nivåer som länder som Sverige, Schweiz, Holland och England har talat om. Det är det krav som marknaderna kommer att ställa för att man ska ha tillgång till likviditet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 7.

Vi går över till punkt 8 om den finanspolitiska exitstrategin.

Anf. 42 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi har fått nya rådsslutsatser om finanspolitiska exitstrategier. De påminner i väldigt stor utsträckning om det vi tog fram under det svenska ordförandeskapet. Det är lite svårt att se vad som är nyhetsvärdet i detta. I EFK-kretsen har det ifrågasatts om det ens är meningsfullt att ha de här slutsatserna eftersom de inte tillför någonting nytt. Man har sagt att det möjligtvis kan finnas skäl att ha dem eftersom vi nu får sexpaketet på plats och då kanske man ska anta slutsatser för att ge en möjlighet att informera om detta.

Vi har inga svårigheter med slutsatserna. Om den här frågan bara klubbas igenom i Ekofinrådet är det fine med oss. Om något land skulle resa frågan varför vi ska anta slutsatser som vi redan har antagit tidigare tycker jag att man mycket väl kan leva med att man drar tillbaka dem från dagordningen, men läggs de på dagordningen tycker jag att vi kan leva med dem. Jag har inte för avsikt att göra något inlägg i frågan. Jag tycker inte att den tillför någonting.

Anf. 43 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! De här förslagen till slutsatser hänvisar till en del EU-direktiv och till en del beslut där vi inte håller med om innehållet. Sexpaketet diskuterade vi alldeles nyss, och även den europeiska terminen där man till exempel går in väldigt detaljerat på danska pensionssystem och spanska kollektivavtalssystem. Där tycker vi att man överskrider det EU bör göra.

Skuldproblematiken är självfallet oerhört allvarlig. Länderna måste minska sina statsskulder och öka sina intäkter. Problemet är att flera länder befinner sig i recession, till exempel Portugal och Grekland. Trampar man på bromsen när man står i början av en uppförsbacke är det inte säkert att det gör saken bättre.

Jag tycker att det finns en väldig slagsida i de här slutsatserna där man inte betänker att om man stramar åt för hårt när konjunkturen går ned kanske det inte ens gynnar möjligheten att betala sina skulder på sikt.

Med den motiveringen anmäler vi avvikande mening på den här punkten.

Anf. 44 KENT EKEROTH (SD):

Vi har liknande uppfattningar. Man låtsas att man lyfter fram vikten av budgetkonsolidering, förstärkt finanspolitik och ytterligare kontroll. Även en förstärkt kontroll av finanssektorn förespråkas. Man pratar också om pensioner och så vidare. Såvitt jag förstod av det Anders Borg uttryckte i våras var hållningen att EU inte ska röra skatter, pensioner och löner i den utsträckningen.

Vi har en avvikande mening här. Vi menar att EU inte ska röra sådana saker som skatter, pensioner och löner. Vi menar också att finanspolitiken ska stå utanför även om det kanske finns ett behov av konsolidering i eurozonen, men som tur är befinner vi oss inte i den.

Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag delar inte riktigt Jonas Sjöstedts och Kent Ekeröths tolkning av detta. I praktiken är min tolkning av detta att man har tagit fram en upprepnings av tidigare väl kända ståndpunkter där man redogör för det ramverk som finns. Det tillförs i praktiken inte några nya slutsatser. Om man alltid är emot kan jag förstå att man påpekar det även i det här sammanhanget, men det känns inte som om detta är det mest centrala dokumentet.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar det så att det finns stöd för regeringens position under punkt 8 men med två avvikande meningar, från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, som båda betonar att finanspolitiken bör ha ett mer nationellt fokus. Vänsterpartiet lade väl också vikt vid att det skulle vara en mer expansiv politik, om jag förstod det rätt.

Anf. 47 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ja, det måste åtminstone finnas utrymme för en mindre åtstramande politik om man hamnar i en kraftig konjunkturnedgång.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Med den preciseringen finner jag att det finns stöd för regeringens position.

Punkt 9 handlar om alltför stora budgetunderskott. Det är en informationspunkt.

Anf. 49 Finansminister ANDERS BORG (M):

Kommissionen ska alltså ge en muntlig rapport om vad som nu sker i de länder som har alltför stora underskott. Jag uppfattar inte att det kommer att tillföras så mycket ny information här. Det allra mest centrala som nu håller på att ske är att ett mycket stort antal länder gör det som Sverige redan har gjort, nämligen reviderar ned sina tillväxtprognoser. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Sedan ska vi också få se budgetarna som nu är under framtagande och presentation i de flesta länder.

Eftersom kommissionen inte har någon ny prognos och inte heller har hunnit arbeta igenom budgetarna har jag lite svårt att se att det blir så mycket ny information. Man kan notera att det ser ut som om Finland har klarat sig lite bättre än vad vi har trott och att det finns en del oro från kommissionens sida kring Ungern. Inte heller på den här punkten tror jag att det kommer att tillföras så väldigt mycket.

Om jag gör ett inlägg kommer det nog att vara på temat att påpeka att det är viktigt att länderna håller i. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 9.

Vi går över till punkt 10. Ska vi ta 10 a och 10 b var för sig?

Anf. 51 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi kan ta dem tillsammans. Jag nämnde i princip vad som hände på IMF-mötet. Låt mig lägga till att vi också hade ett världsbanksmöte. Världsbanken har tagit fram en bra och gedigen *World Development Report* om jämställdhet. Jag var en av tre huvudtalare på styrelsemötet i den frågan.

Världsbanken belägger med väldigt slagkraftiga exempel att det finns mycket stora ekonomiska vinster att göra för utvecklingsländer genom ökad jämställdhet. Det gäller framför allt att kvinnor ska ha samma tillgång till äganderätt. Det har man ofta inte i många utvecklingsländer, och det är framför allt centralt när det gäller mark. Det ger ju också en möjlighet att få tillgång till krediter för investeringar. Samma tillgång till handelsgödsel för kvinnor i till exempel Nigeria räknar man med skulle öka jordbruksproduktionen med upp emot 20 procent.

Det finns ett mycket tydligt samband mellan kvinnors ekonomiska tillgångar och utbildning och barns hälsa och utbildningsnivå. Ökar man en kvinnas genomsnittliga utbildning med någon månad ökar det barnens utbildningstid med ett eller ett par år, om jag nu tar de exemplen ur huvudet. Det är några dagar sedan jag höll på med detta mer aktivt.

Det som var roligt med diskussionen var att det finns ett rätt brett starkt stöd för det här, åtminstone på ministernivå. Sedan undrar man lite om det alltid omsätts i praktiken i dessa länder.

Jag kan också nämna att vi pläderade för insatser kring Afrikas horn. Där hade vi situationen att våra brittiska vänner gick ut med en väldigt kraftfull appell för det centrala med detta och meddelade de stora satsningar som britterna gjorde på, om jag minns rätt, 200 miljoner dollar. Vi kunde då säga att vi naturligtvis stödde det och att den nordisk-baltiska valkretsen redan bidragit med 300 miljoner bilateralt. Tyskarna fick berätta att de hade bidragit med 100. Det gör den nordisk-baltiska valkretsen till den största aktören på Afrikas horn när det gäller att snabbt få till stånd ytterligare bistånd, vilket naturligtvis är väldigt glädjande. Det beror på att både Sverige och Norge snabbt har ställt upp med rätt stora belopp.

Vad gäller G20 håller det på att arbetas fram en terms of reference, och när det är klart ska ni få det. I praktiken ska jag väl säga att det upprepar de ståndpunkter Europa har haft sedan länge. Det är viktigt med budgetkonsolidering och stabilitet. Det är viktigt att vi får fortsatt reformering av institutionerna.

Alla centrala frågeställningar som kommer att diskuteras på G20-mötet av mer känslig natur finns inte med i terms of reference >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 52 FREDRICK FEDERLEY (C):

Tack, finansministern! Det vi kommer in på nu inbegriper flera av de saker vi har varit inne på tidigare men får sin slutprodukt kanske framför allt kring G20-mötet och de terms of reference som vi inte har sett men som vi sätter stora förhoppningar till.

Det är väl så att världsekonomin generellt befinner sig i en omvälvande period där det hela tiden sker saker som vi inte har kunnat förutse och som vi inte riktigt vet hur vi ska hantera, och det utvecklas långs

resans gång. Vi kunde se att det på EU-nivå var ett ganska svagt agerande när finanskrisen började, och nu är vi inne på ganska tydliga detaljregleringar för att skapa förtroende och så vidare på den ekonomiska sidan.

När det kommer till G20-länderna har många av dem rätt stora problem, och jag funderar: Inser man allvaret i situationen? Det kan man göra; det är ganska lätt att hitta regelverk, särskilt för andra, att förhålla sig till. Men kommer man att leva upp till dem själv? Det är väl det som är lite av grunden till hela den situation vi har, att man inte har varit ärlig med siffror och att det är bristande förtroende. Det är bara att titta på eurozonens kris. Jag vill inte säga eurons kris utan euroländernas kris. Det bygger mycket på att man inte har varit ärlig med siffror och själv inte lever upp till de åtaganden man har sagt att man ska leva upp till.

Kommer det att bli en diskussion kring att inte bara införa regelverk som ganska mäktiga länder är beredda att pressa på mindre mäktiga länder, utan att de lite mäktigare länderna själva också gör commitments, alltså riktiga åtaganden, som man kommer att leva upp till? Utan att vi når dit kommer vi nog inte att lösa de förtroendekriser och ekonomiska kriser som finns i euroländerna och många av västländerna, inte minst USA, som befinner sig i en orolig situation. Man kan summera det med att medan Grekland försöker demonstrera sig ur krisen försöker amerikanerna låna sig ur krisen. Jag tror inte riktigt att någon av de vägarna är framgångsrik. Det är snarast det svenska exemplet, att vi har pengar i egen lada, att vi inte är så skuldsatta utan faktiskt klarar omsvängningar, men också att man fortsätter på linjen att bygga ekonomi i ladorna och se till att man inte är alltför skuldsatt ifall saker och ting förvärras.

Kan vi få en liten reflexion över det? Jag tror att det finns en ganska stor diskrepans mellan vilka regelverk man tar fram och vad man sedan de facto gör på hemmaplan, som är avgörande.

Anf. 53 ELISABETH SVANTESSON (M):

Tack, finansministern! Vi var några från finansutskottet som hade förmånen att besöka Världsbanken för bara några veckor sedan, och vi blev väldigt glada över arbetet där och det tryck som Sverige och de nordiska länderna sätter just på jämställdhetsarbete i den rapport som har tagits fram till årsmötet. Jämställdhet är bra i sig, och ur tillväxtperspektivet är det kanske viktigt att få in det, för det kan få ännu fler intresserade som tidigare inte har varit det.

Nästa steg undrar jag över, och finansministern var inne på det. Det handlar om att få länder att gå hem och också leverera. Kom det upp i diskussionen? Ställer Världsbanken krav på länder där man lånar ut pengar utifrån detta perspektiv? Har man infört några nya krav med jämställdhetsperspektiv?

Anf. 54 ULF HOLM (MP):

Tack så mycket, finansministern, för genomgången! Min fråga gäller G20-mötet. Det har ju förts en diskussion i pressen om att EU kommer att lyfta upp frågan om skatt på finansiella transaktioner. Finansministern valde att inte alls nämna detta, trots att Sverige tillhör de hårdnackade motståndarna – i alla fall gör finansministern det. Jag har en annan åsikt;

jag tycker att man skulle kunna pröva detta och framför allt lyfta upp frågan på G20-mötet så att den blir ännu viktigare.

Om det nu är så att finansministern framhärdat och inte vill prata om detta är frågan: Vilka andra lösningar har finansministern i fråga om att de finansiella aktörerna faktiskt måste hjälpa till i den här krisen?

Anf. 55 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Först skulle jag vilja uttrycka mitt stöd för arbetet i Världsbanken med fokuseringen på kvinnors situation, som jag tycker är ett mycket viktigt arbete.

Sedan har jag en likartad fråga som Ulf Holm från Miljöpartiet. Det gäller transaktionsbeskattningen, som kommissionen har föreslagit, om den kommer upp på G20-mötet. Jag skulle vilja föreslå att Sverige entusiastiskt förordar en sådan skatt, med undantaget att vi inte vill att pengarna ska gå till EU utan att de ska gå till medlemsländerna. De ska ju delas mellan medlemsländerna och EU enligt det förslag som finns.

Anf. 56 ORDFÖRANDE:

Det blir inga pengar, eller hur?

Anf. 57 MARIE GRANLUND (S):

Vi har samma uppfattning, att det vore bra att lyfta frågan, inte som den enda saliggörande lösningen men som ett steg på vägen, och att inkomsterna verkligen inte ska hamna hos några EU-parlamentariker utan gå tillbaka till nationen. Men vi hade önskat att man skulle lyfta frågan som en del i ett förhoppningsvis större paket för att komma till rätta med de problem som finns.

Anf. 58 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag kan börja med Fredrick Federley. Ja, det är verkligen så att världsekonomin på många sätt befinner sig i en extremt omvälvande situation, vilket är mycket tydligt när man talar med aktörerna i samband med de här mötena. Jag har talat med både ledande amerikanska företrädare, alltifrån Gene Sperling i Vita huset till kinesiska centralbankschefer och andra, i samband med dessa möten.

Det som är slående är att situationen skiljer sig väldigt mycket åt mellan länderna. Kineser, ryssar, indier och brasilianare uttrycker i grund och botten en rätt stark ekonomisk optimism. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag gjorde reflexionen över den välståndsresa som man gjort i det hus jag bor i, från det att det bodde 80 personer i det på 1860-talet till att det till slut på 1970-talet bodde en enstaka familj där. Det är det kineserna nu gör på två decennier. Det är alltså en enorm transformation av ett samhälle som är nästan obegriplig.

När det gäller USA är situationen annorlunda än i Europa. De gör ett stimulanspaket som påminner om vad man har gjort tidigare, men situationen där skiljer sig väldigt mycket från den i Europa därför att de har sitsen att de är reservvaluta. Blir världen bekymrad går amerikanska räntor ned. Då har man inte samma restriktioner när det gäller osäkerhet, uthållighet och finansiella marknader som vi har i Europa. Det går inte

att jämföra situationen i de mindre europeiska länderna med den man har i USA därvidlag.

Sedan är det inte alldeles självklart att de här paketen fungerar så väl i USA heller, för det finns ett bristande konsumentförtroende i och med att skattetrycket i USA nu är extremt högt. Man ska komma ihåg att utgiftsnivån i USA är 41 procent och underskottet är 10 procent. Vi fick ju lära oss att man ska räkna implicit skattetryck med utgifter plus underskott. Då ska man komma ihåg att USA nu är uppe på 51 procent i implicit skattetryck, det vill säga att de får offentliga tjänster för 41 procent av bnp, men de har så stora underskott att de så småningom måste ta tillbaka det med rätt stora skattehöjningar.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Jag tror att G20-mötet till 70–80 procent kommer att handla om det vi har pratat om tidigare i dag. Det var likadant med IMF-mötet. I praktiken handlade hela diskussionerna om Europa. Det var nog glädjande för amerikanerna, för annars hade deras situation varit mer i fokus. Nyckeln är, precis som Fredrick Federley framhåller, att det handlar om att man ska få de stora att följa regelverken. Det är naturligtvis det som är nyckeln framåt.

När det gäller Elisabeth Svantessons frågeställning om jämställdheten: Det här är ett arbete som Sverige och Världsbanken har att göra gemensamt. Vi är relativt bra på att involvera jämställdhetsaspekter, reproduktiv hälsa, kvinnors sociala situation, mödravård och sådant i biståndsarbetet, men det kan vi säkert bli bättre på. Världsbanken riktar en hel del verksamhet åt det här hållet och blir bättre på att bidra till mikrofinansiering och sådant.

Bob Zoellick är väldigt öppen med att de nu har gjort den här rapporten, nu har dragit vissa övergripande slutsatser och nu måste jobba sig igenom det här. Det måste vi i Sverige och det måste Världsbanken ta på allvar, för det har så stora tillväxteffekter. Zoellick har lagt två stora pusselbitar på bordet till oss. Det är den rapport som kom för tre år sedan om jordbruket, där det visat sig att en jordbruksprocent i tillväxten har mycket större sociala och ekonomiska långsiktiga effekter än annan tillväxt, detta sedan kopplat till att det också är nyckeln när det gäller kvinnors jämställdhet.

Det är framför allt i jordbrukssektorn det har brustit. Det har till exempel varit så att en kvinna helt enkelt inte kan registrera sig som landägare. Följaktligen kan en kvinna inte heller belåna land, och eftersom hon inte kan belåna det kan jordbruket inte effektiviseras. Det handlar ibland till och med om så enkla saker som att man gör rutorna för landregistrering dubbelt så stora, så att man kan ha två namn i dem, och att kvinnor får arvsrätt och sådant som kan vara centralt.

När det gäller transaktionsskatten är det tyvärr så att vår uppgift är att förhålla oss till det som förmodligen landar på vårt bord, och det är EU-förslag där syftet är att överta en del av vår skattesuveränitet, lägga den här skatten på finansiella transaktioner, dra in pengarna till EU-budgeten i betydande utsträckning. Det är det förslag som kommissionen har presenterat nu i veckan.

Man kan naturligtvis känna sympati för att många av argumenten mot detta försvinner om det skulle göras på G20-nivå. Det är ingen tvekan om det. Då skulle möjligheten att flytta handel i praktiken åtminstone drama-

tiskt reduceras. Men jag vet, efter att själv ha deltagit i ett antal G20-möten, att amerikanerna säger blankt nej till detta. Geithner var kristallklar på den punkten på det informella Ekofin: Det blir ingen finansiell transaktionsskatt i USA. Kanadensarna har exakt samma hållning. Kineserna är precis lika glasklara.

Man skulle kunna argumentera för idén om en global transaktionsskatt, men i praktiken är den avskriven. Därmed är vi i sitsen att vi eventuellt ska diskutera att Europa självt gör detta och att medlen i sådana fall till stor del läggs i EU-budgeten. Jag tycker att det i Sverige borde finnas en bred enighet om att vår hållning i skattefrågor bygger på att skattefrågor beslutas på nationell nivå.

Bör man vidta andra åtgärder? Ja, självklart. Jag ska nämna två som jag tycker vore mer logiska utifrån det som vi diskuterar i Sverige. Det första är att kapitaltäckningskraven är oerhört mycket mer centrala. Det är märkligt att kommissionen för resonemanget om att vi ska lägga tak på kapitaltäckningskrav och sedan för fram förslaget om transaktionsskatt. Nyckeln vore att låta bankerna i stället ta upp kapital. Det är klart att det av bankerna uppfattas som en belastning på kort sikt, för det blir mindre vinster, och vinsterna måste kvarhållas och kan inte utdelas.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det finns å ena sidan en diskussion som är mer akademisk och som handlar om huruvida vi ska ha en global transaktionsskatt, och givet vad Geithner, kineser och andra har sagt är detta inte på agendan. Å andra sidan finns en diskussion om att ha ett europeiskt skatteinstrument här. Jag tror att vi ska hålla fast vid den svenska grundhållningen, och den är att skatter i huvudsak ska vara nationella beslut.

Anf. 59 KENT EKEROTH (SD):

För god ordnings skull vill jag framhålla att vi inte är för en skatt på transaktioner som sådan, men om detta skulle bli förslaget i EU delar vi, såvitt jag förstår, Vänsterpartiets, Miljöpartiets och Socialdemokraternas tankar om att detta ska tillhöra medlemsstaterna och inte gå in i EU-budgeten. Jag tolkar det som att Anders Borg har samma hållning där, alltså att skatter ska vara nationella.

Anf. 60 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vår hållning är att det inte bör införas någon sådan skatt. Skattebasen ska vara nationell.

Anf. 61 KENT EKEROTH (SD):

Vi stöder ståndpunkten att det inte ska införas någon sådan skatt, men om det nu mot förmodan ändå skulle bli ett sådant förslag tolkar jag det som att riksdagsmajoriteten är för att de pengarna i så fall ska gå till medlemsstaterna och inte till EU.

Anf. 62 ORDFÖRANDE:

Anders Borgs poäng är väl att det inte blir några skatteinkomster här, såvitt jag förstår.

Anf. 63 MARIE GRANLUND (S):

Jag skulle bara vilja förtydliga att vi har samma hållning. Självklart ska skattepolitiken vara nationell, och detta ska inte in i någon EU-budget. Men vi tycker att det skulle vara intressant om man prövade möjligheten till en transaktionsskatt. De intäkter som vi tror att det skulle bli av detta ska gå tillbaka till de enskilda medlemsländerna.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag detta med att vi tackar för informationen under punkt 10 a, och jag finner att det finns stöd för regeringens position under 10 b.

Jag konstaterar att även om terms of reference kommer att vara tämligen blodlösa måste de vara föremål för formell samordning här; vi kan göra detta skriftligt.

Anf. 65 ULF HOLM (MP):

Under 10 b står det att man kommer att fatta beslut. Om det då finns en majoritet här som vill ha transaktionsskatt och att Sverige ska föra fram det på G20-mötet men att det ska vara en nationell ...

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Det finns tre partier som tycker att detta med transaktionsskatt är en god idé. Övriga partier tycker inte det. Det finns alltså ingen majoritet för det.

Anf. 67 KENT EKEROTH (SD):

Exakt. Det är så. Men om det blir en transaktionsskatt finns det en riksdagsmajoritet för att intäkterna ska gå till medlemsstaterna.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Ska vi säga att vi återkommer till den frågan om den blir aktuell?

Därmed finner jag att det finns stöd för regeringens position under 10 b, men tre partier vill att man ska föra fram tanken på en transaktionsskatt.

Då tar vi klimatfrågan under punkt 11. Det gäller klimatfinansiering.

Anf. 69 Finansminister ANDERS BORG (M):

I praktiken är detta ännu en punkt där det polska ordförandeskapet väljer att föra fram slutsatser som egentligen inte tillför någon ny information. Skälet till att de vill det är att de anser att Ekofin ska ha slutsatser före europeiska rådet som kan gå in i EU:s position inför klimatkonferensen i Durban.

Vi har haft dessa slutsatser uppe i relativt likartat skick ett antal gånger. Vi kan stödja slutsatserna. Om ingen annan gör något inlägg har inte heller jag för avsikt att göra det. Om det däremot visar sig att något land kommer att vilja försvaga slutsatserna – det här är ju en kompromiss – kommer jag att yrka på att de stärks. Jag kommer dock inte att yrka på att de stärks om inte andra tar upp frågan, för i så fall öppnar vi en mycket komplicerad diskussion i ett ärende som har varit föremål för ganska svåra politiska kompromisser.

I den mån något av de skeptiska länderna tar upp frågan kommer Sverige – och jag tror att vi har stöd av Storbritannien, Holland och Tyskland – att argumentera för att slutsatserna ska skärpas.

Anf. 70 ORDFÖRANDE:

Den här frågan har varit uppe i nämnden tidigare. Det finns sedan tidigare en avvikande mening från S, MP och V. Om man från dessa partiers sida vill upprepa den kan man göra det, men annars tycker jag kanske inte att vi behöver ha någon längre diskussion om denna fråga en gång till.

Anf. 71 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Först ska jag säga att jag vill vidhålla den avvikande meningen, som handlar om additionalitet, alltså att klimatbiståndet ska gå utöver det vanliga biståndet och dess enprocentsmål. Jag tycker att de här slutsatserna är svaga och snarast är ett steg bakåt. Det gäller framför allt punkt 6, där man i första meningen skriver att lån av finansiella institutioner är en del av de pengar som ska vara klimatbistånd. Jag skulle vilja fråga om det är Sveriges position att det ska vara så? Tanken var ju att det skulle vara ett bistånd och inte att det skulle räknas in lån.

Jag tycker också att punkt 9, om sjöfart och luftfart, Chicagokonventionen och IMO, snarast lägger hinder i vägen för att man ska kunna förhandla om de internationella konventionerna på ett sådant sätt att man kan ha en rimlig koldioxidbeskattning på bränsle i sjöfart och luftfart.

Anf. 72 ULF HOLM (MP):

Ordförande! Även vi i Miljöpartiet håller fast vid den avvikande mening som vi anmält tidigare. Vi kan dela Vänsterpartiets åsikt att slutsatserna är väldigt svaga. Jag uppfattade att finansministern också själv tyckte det och kanske hellre skulle vilja ha stärkningar, men jag kan förstå den politiska strategin att inte självmant lyfta frågan eftersom det finns en risk för att andra länder då passar på. Jag tycker att det är synd att det har blivit på det sättet, och jag tycker att Sverige måste fundera över vilken position man ska ha i förhandlingarna framöver för att inte hamna i samma situation igen. Det skulle vara bra om Sverige var pådrivande i stället för tyst i de här förhandlingarna.

Anf. 73 BO BERNHARDSSON (S):

Vi har inte ändrat vår slutsats.

Anf. 74 ORDFÖRANDE:

Bo Bernhardsson har samma uppfattning som tidigare. Bra.

Då sammanfattar jag att det finns stöd för regeringens position under punkt 11 men med tre upprepade avvikande meningar från S, MP och V.

Punkt 12 är Övriga frågor. Där tror jag att finansministern har något att säga.

Anf. 75 Finansminister ANDERS BORG (M):

I samband med att euroländerna hade mötet i juli gick man ju ut med att man sänkte räntan på de grekiska lånen till 3 procent, vilket ungefär

motsvarar finansieringskostnaden för den europeiska finansiella mekanismen. Då sade man att även Irland och Portugal skulle få ta del av denna lägre ränta. Det var lite oklart vad man faktiskt beslutade när det gällde programmen för de länderna eftersom de också inkluderade EU-medel, och EU-medel kan eurogruppstoppmöten inte fatta några beslut om. Därför kommer man nu att ta en förnyad diskussion om huruvida den lägre räntan också ska gälla för den del av Irlands och Portugals program som ligger på kommissionsmedel, alltså EFSM.

Det kan vi i princip acceptera. Jag ska möjligtvis komplicera det genom att ta upp en svårighet i det hela. För svenskt vidkommande regleras ju våra bilaterala lån av vår budgetlag, och enligt vår budgetlag får vi inte lämna subventioner till någon. Vi ska erbjuda räntor som inkluderar en korrekt bedömning av den marknadsmässiga risken. Vill vi ha en ränta som är lägre än det ska vi i sådana fall tillföra anslag till den posten. Då är det en utgift, och den ska ligga på ett anslag.

Nu går man ned på väldigt låga finansieringsräntor. Vi får naturligtvis återkomma senare med en avrapportering till riksdagen om denna punkt, men det är inte helt okomplicerat hur vi ska förhålla oss.

Anf. 76 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Om jag minns rätt låg räntan för det irländska lånet på marknadsränta plus 3 procent. Finns det då inom det som budgetlagen anger utrymme att sänka räntan något för den svenska delen?

Anf. 77 Finansminister ANDERS BORG (M):

Detta måste vi bereda vidare. De 300 punkterna är inte slumpmässiga, utan de finns där därför att det är där fonden lägger sitt påslag. Det är samma påslag som vi lade på Lettland och Island.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Man ska dock nämna att vi praktiskt taget aldrig förlorar pengar på statslån. Argentina ställde in betalningarna för ett antal år sedan, som ni säkert minns, och nu är man i Parisklubben för att återbetala alla de lånen, inklusive räntor, straffräntor och allt. Man kommer inte ifrån sina skulder till stater. Man kan komma ifrån dem till privat sektor, men stater har ju egenheten att vara rätt långvariga.

Anf. 78 ORDFÖRANDE:

Den här frågan kommer att processas vidare i finansutskottet.

Vi tackar för denna information under Övriga frågor. Finns det några andra övriga frågor? Nej.

Därmed tackar vi finansministern med medarbetare för i dag och önskar en trevlig helg.

3 § Transport, telekommunikation och energi (transport)
Statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport) den 16 juni 2011
Återrapport från informellt ministermöte den 5–6 september 2011
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (transport) den 6 oktober 2011

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Catharina Elmsäter-Svärd med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Det finns inga A-punkter. Finns det några frågor från nämndens ledamöter på återrapporterna? Nej. Vi lägger återrapporterna till handlingarna.

Vi går över till punkt 3 om färdskrivare vid vägtransporter.

Anf. 80 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Snarare kan man konstatera att rådsmötet nästa vecka är lite tunt på frågor.

Det som kommer att ske är bland annat en riktlinjedebatt. Vi tycker att förslagen i underlagen är väldigt långtgående. Mycket kan ifrågasättas, inte minst är de problematiska ur ett integritetsperspektiv. Vår hållning är att vi är ganska negativa också till förslaget om ett mandat till kommissionen om att få anta delegerade akter. Kort sammanfattat kan vi säga att av åtta olika förslag till förändringar är sju problematiska ur ett svenskt perspektiv.

Anf. 81 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Vi tycker att den svenska positionen är bra, och vi har inget att invända mot den från Vänsterpartiets sida.

Samtidigt finns ett reellt problem med färdskrivarna, att arbetstidsregler överskrids, inte minst i Sverige av chaufförer från andra EU-länder. Jag skulle vilja höra hur ministern ser på det, om det finns någon möjlighet att inom ramen för detta skapa verktyg för en bättre kontroll.

Anf. 82 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det är någonting som det arbetas med, inte minst kör- och vilotidsdirektivet. Utgångspunkten, som alla länder egentligen söker, är att förarna ska kunna köra säkert och få den vila de ska ha. Frågan är om man ska gå denna väg med gps, kontrollera var de alltid befinner sig – alla dessa steg. Vi tror att det borde gå att göra på annat sätt.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 3.

Vi går till punkt 5 om Interbus-överenskommelsen.

Anf. 84 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det är ett bemyndigande till kommissionen att inleda förhandlingar för att utvidga det geografiska området. Det gäller busstrafik. Vi är positiva till förslaget, däremot kan vi säga att dokumentet i dagsläget inte är helt klart – men i stort sett.

Anf. 85 JONAS SJÖSTEDT (V):

Bemyndigandet att förhandla med Marocko är väl inte det mest avgörande ärendet på EU:s dagordning just nu. Men det finns ett problem, nämligen att Marocko ockuperar Västsahara. Man fördjupar samarbetet med länder som faktiskt bryter mot folkrätten och är ockupationsmakter. Jag menar att Sverige bör föra fram att ett villkor för ett djupare samarbete med Marocko är att man bidrar till en politisk lösning av Västsaharakonflikten.

Anf. 86 KENT EKEROTH (SD):

Vi vill anmäla avvikande mening. Vi ifrågasätter nyttan med att ytterligare utvidga överenskommelsen generellt sett. Vi undrar om en analys har gjorts av hur vägsäkerheten påverkas i de medlemsstater som mest berörs av överenskommelsen, inte minst med tanke på vad det är för sorts länder man utökar samarbetet med och vill ha reguljär trafik med.

Anf. 87 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Vi vill också lyfta fram problemet med Marocko. Det viktiga är att ministern lyfter fram att det här inte är helt oproblematiskt i fråga om Västsahara och mänskliga rättigheter. Det bör lyftas upp.

Anf. 88 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det är intressant att höra detta. Det här är fråga om ett bemyndigande till kommissionen. Sedan kommer man tillbaka. Därefter får vi se hur det ser ut.

Med anledning av Kent Ekeroths diskussion är det intressanta att det i dag finns bilateraler och avtal mellan varje enskilt land. Det här ska egentligen underlätta i ett arbete som redan finns.

Apropå den utvidgning som sker i diskussionerna om Marocko låt oss hålla öppet för vad kommissionen ska återkomma till. Just nu handlar det om mandatet att gå vidare.

Anf. 89 ORDFÖRANDE:

Det finns stöd för regeringens position men med avvikande mening från Sverigedemokraterna som, om jag har uppfattat det rätt, motsätter sig denna typ av samarbete och inte vill ge detta bemyndigande.

Vi går vidare till punkt 6, Lufttransport och frågan om Eurocontrol.

Anf. 90 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det här är också fråga om ett bemyndigande för kommissionen, som ska förhandla om ett högnivåavtal mellan EU och Eurocontrol om ett fördjupat samarbete. Det finns i dag ett bra samarbete. Det här går mer ut på att förtydliga rollerna om vem som gör vad. Vi tycker att det är bra att

kommissionen får förhandlingsmandatet. Inte minst är våra erfarenheter att Eurocontrol är viktig för den tekniska utvecklingen framöver.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 6. Punkt 7 handlar om luftfartsavtal med Azerbajdzjan.

Anf. 92 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr ordförande! Även här är det fråga om ett bemyndigande för kommissionen att inleda förhandlingar om ett luftfartsavtal med Azerbajdzjan. Vi har tidigare gjort det med ett antal andra länder. Regeringen stöder kommissionens mandatförslag.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 7. Punkt 8 gäller en ny strategi för transportsamarbete.

Anf. 94 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det här är fråga om en ny strategi för transportarbetet, som egentligen handlar om att vi välkomnar en större integrering av EU:s grannregioner. Det utkast som finns i dag känner vi oss rätt nöjda med. 25 länder är med. Däremot är inte Ryssland med. Det sker via andra former av kontakter. Det kan vara lite besvärligt att ha med det. Däremot ligger vi långt framme när det gäller flera EES-länder. Vi tycker att det här är positivt.

Anf. 95 KENT EKEROTH (SD):

Vi vill anmäla avvikande mening. Vi ser det här som en uppmaning att ytterligare sänka säkerheten vid gränskontrollerna. I stället för att sänka barriärerna gentemot dessa länder på de här områdena borde vi försäkra oss om att bekämpa människosmuggling, droghandel och annat som den organiserade brottsligheten är involverad i. Vi anser att kommissionens meddelande går tvärtemot och endast i syfte att förbättra handeln.

Inte nog med det; dessutom ska vi med hjälp av medlemsavgiften finansiera infrastruktursatsningar i dessa länder när de själva inte klarar av sina satsningar på till exempel järnvägar, säkerhet, miljö och så vidare. Jag vill gärna påminna om att vi har betydande behov av att satsa pengar på infrastrukturen i vårt eget land. Därför motsätter vi oss även detta.

Anf. 96 PYRY NIEMI (S):

Jag vill instämma i att vi välkomnar förslaget. Det är bra och positivt med en ökad integrering och större samverkan. Det kommer bara att leda till bra och positiva konsekvenser framöver.

Anf. 97 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Inte minst det sista som nämndes är sådant som efterfrågas, att tänka på strategiska transportnät. Vår infrastruktur tar inte slut vid landets gränser utan den fortsätter vidare.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens position under punkt 8. Dock finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna som fokuserar på hållningen att detta skulle sänka säkerheten mot organiserad brottslighet och att man bör prioritera infrastruktursatsningar i Sverige snarare än i dessa länder. Är det riktigt uppfattat?

Anf. 99 KENT EKEROTH (SD):

Vi menar att svenska skattemedel inte ska finansiera någon annans infrastruktursatsningar.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Med den preciseringen finner jag att det finns stöd för regeringens position.

Vi går in på Övriga frågor. Har statsrådet något att säga under Övriga frågor?

Anf. 101 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Nej, det är mera information och återkoppling till oss.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor från nämndens ledamöter under Övriga frågor?

Nej.

Vi tackar statsrådet för i dag.

4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik)

Statsrådet Maria Larsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 17 juni 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 3 oktober 2011

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Välkommen Maria Larsson med medarbetare!

Det finns inga A-punkter. Är det någon i nämnden som har frågor om återrapporten? Nej. Vill statsrådet provocerat säga något om återrapporten?

Anf. 104 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Det är inte nödvändigt om det inte finns några frågor.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporten till handlingarna.

Vi går till statsrådets punkt 6, Frivilligarbetets roll inom socialpolitiken. Jag ska nämna att frågan har varit uppe tidigare, den 13 maj. Då fanns inga avvikande meningar.

Anf. 106 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Frivilligåret är tänkt som ett stöd för medlemsstater som saknar ett starkt civilt samhälle. Sverige är lite unikt härvidlag i att vi har ett starkt civilt samhälle och att vi har en bidragsgivning till organisationer som förväntas fortsatt vara självständiga. Det är lite unikt i ett EU-perspektiv.

Under mötet föreslås att medlemsstaterna ska anta rådsslutsatser rörande frivilligarbetets roll i socialpolitiken. Bakgrunden till utformandet av slutsatserna är att rådet tillsammans med Europaparlamentet och kommissionen har utsett 2011 till det europeiska året för frivilligarbete. Man ska stödja och uppmärksamma ideellt arbete som utförs av medborgare i EU:s medlemsstater. Det är Polen som har tagit initiativet till rådsslutsatserna. I rådsslutsatserna vill man lyfta fram frivilligarbetets roll inom socialpolitiken. Man vill också uppmärksamma att frivilligarbetet har betydelse när det gäller utveckling av demokratin och den sociala sammanhållningen.

I slutsatserna framhålls att frivilligarbetet är en central del av ett aktivt medborgarskap. Det stärker det civila samhället. Rådsslutsatserna uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att på en rad områden uppmuntra samarbete och utbyte av god praxis, alltså erfarenhetsutbyte. Man vill också i rådsslutsatserna främja synliggörandet av frivilligarbetet och att i större utsträckning erkänna den kompetens som finns inom ramen för frivilligarbetet.

Kommissionen uppmanas att i tillämpliga fall införa frivilligt arbete i de program som genomförs inom ramen för den europeiska sammanhållningspolitiken. Dessutom vill man att kommissionen ska överväga att

utveckla system för att mäta det frivilliga arbetet. Kommissionen ska slutligen undersöka möjligheten att låta frivilligarbete ingå som bidrag till projekt som får bidrag från EU:s fonder.

Regeringen har välkomnat att ordförandeskapet har valt att lyfta fram vikten av frivilligarbete. Vi ser det civila samhället som en central del av demokratin. Vi välkomnar också att rådsslutsatserna tydliggör att frivilligarbetet ska betraktas som ett komplement till de offentliga tjänsterna och att de inte kan ersätta statens övergripande ansvar att säkerställa medborgarnas rättigheter.

Vi har haft stora framgångar i förhandlingarna. Vi har vidhållit betydelsen av, och fått det tydliggjort, att frivilligt arbete måste särskiljas från avlönad anställning och inte bör ersätta sådant arbete. Det har vi också använt på hemmaplan genom den överenskommelse vi har med den ideella sektorn, att rollerna måste vara tydliggjorda.

Vi har även framhållit att principen om det civila samhällets självständighet måste beaktas från staternas sida.

Anf. 107 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det är naturligtvis ett behjärtansvärt syfte att ägna sig åt frivilligarbete. Samtidigt är jag lite frågande till om detta verkligen är något för EU-nivån – anta slutsatser och så vidare. Jag tycker att det är tvivelaktigt.

När EU-kommissionen ska börja mäta eller ta fram mått för frivilligarbete i medlemsländerna lägger man på sig onödiga arbetsuppgifter. EU-kommissionen kanske kan börja med att mäta vart de egna pengarna tar vägen – man får ju aldrig ansvarsfrihet. Man kanske ska klara den arbetsuppgiften först innan man ger sig på en del annat.

Jag tycker att framför allt punkt 15 är lite fluffigt propagandistisk om europeisk identitet. Jag är rätt skeptisk till att anta dessa slutsatser.

Anf. 108 KENT EKEROTH (SD):

Jag instämmer i mycket av det Jonas Sjöstedt har sagt. Vi är inte alls entusiastiska över projektet och hur frivilligarbetet ska användas. Vi betvivlar också nyttan av PR-projektet.

Vi är även emot att man i punkt 35 öppnar för en finansiering av frivilligarbete. Den största delen av finansieringen kommer inte att ske i Sverige. Även om det har påtalats att det inte ska ses som arbete eller lön menar vi ändå att det finns en ton av statligt finansierat oavlönat arbete över det hela. Vi har därmed en avvikande mening.

Anf. 109 MARIE GRANLUND (S):

Vi har diskuterat frågan tidigare i socialutskottet. Där har inte varit någon avvikande mening, och vi kommer inte att framföra någon här heller. Men självklart kan man diskutera EU:s roll och vad man borde ägna sig åt i det stora moras som just nu råder. Kanske är frivilligarbete närmast en nationell fråga. Det här är mer en randanmärkning.

Anf. 110 CARINA OHLSSON (S):

Ordförande! Jag vill göra ett tillägg. Ministern har inte sagt något annat än att det handlar om att stärka social utveckling, men låt oss titta på den punkt som Jonas Sjöstedt tog upp om de värderingar som finns i

Europas nationer, i EU, om europeisk identitet. Det finns också en annan trend som det pratas om, nämligen välgörenhet snarare än social hållbar utveckling. Vi måste se till att det verkligen är social hållbar utveckling vi pratar om, så att inte andra värderingar smyger sig in. Vi stöder social hållbar utveckling, inte något annat. Det finns starka trender som vill något annat.

Anf. 111 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Man kan naturligtvis diskutera i vilken utsträckning EU ska ta sig an dessa frågor. Det här handlar framför allt om ett erfarenhetsutbyte.

Vill man stärka det civila samhället – det har vi arbetat mycket med i Sverige – är det intressant att också betrakta det utifrån en EU-utgångspunkt. Jag tror att det sätt på vilket vi har gjort i Sverige för att stärka det civila samhället, och att tydligt definiera att det inte handlar om att föra över det offentliga ansvar på det civila samhället, innebär att man på ett bra sätt kompletterar varandra och klargör rollerna. Det är en möjlig framgångsfaktor för många andra länder att se. Det kan man dela med sig av i den typen av erfarenhetsutbyte.

Sverige har varit aktivt när det gäller att påverka rådsslutsatserna, bland annat utifrån en del av de aspekter ni har tagit upp. Vi har varit framgångsrika när det gäller att se till att särskilja från en avlönad anställning. Det var bland annat där vi förändrade skrivningarna, att inte ersätta någonting. Det får inte handla om att vältra över sådant som är statens uppgift på frivilligsektorn.

När det gäller att räkna in frivilligarbete i ett underlag i projekt som får bidrag från EU:s fonder hade vi en kritisk hållning. Vi tycker att det är viktigt med nationell medfinansiering, att inte bara frivilligarbetet ska räknas in. Det ska vara reda pengar. Vi vet att det finns mer av frivilligarbete i enstaka länder, i andra länder. Då finns det en risk att man urholkar principen om nationell medfinansiering. Det har vi sett som viktigt. Därför tonades de skrivningarna ned. De finns med fortsatt, men problemet har aviserats. Nu står det att kommissionen ska undersöka möjligheten att låta frivilligarbete ingå. Det är en fråga som kommer tillbaka. Rådsslutsatserna är till ganska liten del förpliktande. Det är saker som kommer upp på agendan och som det finns möjlighet att återkomma till.

Att mäta frivilligarbete är intressant. Det kan definitivt vara en uppgift för EU. Det ser olika ut i olika medlemsländer, precis som med allt annat. Det är bra att folk får en europeisk bild. Det är en bra grund för det fortsatta erfarenhetsutbytet.

Anf. 112 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, ministern, för redovisningen av arbetet!

Det är bra att regeringen trycker på för att skilja på vad som ska göras av staterna och vad som ska göras av frivilligorganisationerna. Jag tänker bland annat på det som Carina Ohlsson är engagerad i, nämligen kvinnojourerna. Vi har mycket att dela med oss av till andra länder om hur vi jobbar med våld mot kvinnor. Därför ser jag det här, precis som ministern säger, som ett erfarenhetsutbyte. Det är inte något som ska bli tvång för länder att göra. Det är fråga om att visa på de positiva erfarenheter som finns.

Jag skulle vilja lyfta fram vad som står i dokumentet om den sociala sammanhållningen och till exempel kyrkornas betydelse för integration av nya medborgare i Sverige. Att lyfta fram frivilligsektorn är bra för vår frivilligsektor i Sverige och för att andra länders frivilligsektorer kan få en skjuts. Det kan vara allt från Amnesty till andra människorättsorganisationer. Det här är något som ligger i svenskt intresse att underlätta och stödja.

Anf. 113 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Jag kan instämma i det som har sagts.

Den svenska situationen är lite unik. Det finns många organisationer som har verksamhet i många länder men på olika villkor. De välkomnar säkert en diskussion på EU-nivå om frivilligarbetets roll. Det kan tillföra frivilligsektorn nationellt och på europeisk nivå en hel del att vi för diskussionen inom EU-kretsen.

Erfarenhetsutbyte är alltid av godo.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens position under punkt 6 med avvikande mening från Sverigedemokraterna med hållningen att detta område inte är en uppgift för Europeiska unionen att syssla med.

Vi går vidare till Övriga frågor.

Anf. 115 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Det är en övrig punkt som har tillkommit på initiativ av Frankrike och Slovenien. De vill lyfta upp frågan om livsmedelshjälp inom EU:s jordbrukspolitik utifrån ett fattigdomsperspektiv.

I den här typen av frågor har regeringen en sedan tidigare känd position. Både regeringen och riksdagen har delat samma ståndpunkt vid tidigare diskussioner. Det har då betecknats som en jordbruksfråga. Även om det är mycket angeläget att lösa fattigdomsproblemet i EU är det enligt vårt förmenande inte ett effektivt sätt att bekämpa fattigdomen inom EU via den gemensamma jordbrukspolitiken. Det bör göras på annat sätt.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Det har varit en gemensam ståndpunkt i nämnden tidigare. Det finns inga frågor om eller invändningar mot detta.

Vi tackar Maria Larsson för i dag.

5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning)

Arbetsmarknadsminister Hillevi Engström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning) den 17 juni 2011

Återrapport från informellt ministermöte den 7–8 juli 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning) den 3 oktober 2011

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Välkommen Hillevi Engström med medarbetare till dagens överläggning!

Finns det några frågor på återrapporten från mötet i rådet den 17 juni och det informella ministermötet den 7–8 juli?

Anf. 118 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Det gäller diskussionen om punkt 6 den 17 juni, som handlar om förordning 883/2004, om arbetstagare som är stationerade i andra länder. Det är en förordning som gör det möjligt för till exempel en polsk arbetstagare i Sverige att få lägre lön därför att sociala avgifter dras från lönen. Det är helt lagligt att göra det under två år enligt EU.

Diskussionen kommer att fortsätta. Är det här en fråga som är uppe för diskussion? Har Sverige någon ståndpunkt i frågan? Som jag ser det är det en form av legaliserad social dumpning som pågår inom ramen för förordningen.

Storbritannien tog upp frågan. Det är lite oklart vad konflikten egentligen gäller. Det handlar om direktivets bosättningskriterium. Det skulle vara intressant att få mer information.

Anf. 119 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr ordförande! Förordningen hanteras av Socialdepartementet. Den förhandlas nu och ska upp på Epscomötet den 1 december. Det är läget nu.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Hos vilket utskott ligger det?

Anf. 121 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Hos socialförsäkringsutskottet.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Vi kan väl be våra ledamöter där att ta upp den här frågan.

Anf. 123 EVA-LENA JANSSON (S):

Jag har en kunskapsfråga. I det skriftliga telemeddelandet står det att ministern har anfört att det behövs mer kunskap om konsekvenserna av deltidsarbete och att det *kunde* ge lägre pension. Är det inte så att deltidsarbete innebär lägre pension?

Anf. 124 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Det var en diskussion, och jag tog upp de negativa effekterna av deltidanställning när det gäller karriär, löneutveckling och pension. Jag sade inte att det *kunde* ge lägre pension. Att det innebär det är ganska uppenbart. I många länder har kvinnors arbetskraftsdeltagande betydligt lägre sysselsättningsgrad. Vi har uppmärksammat att det är viktigt att man är medveten om vilka val man gör och att det får konsekvenser.

I den frågan har vi ingen annan uppfattning.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporterna till handlingarna.

Vi går till punkt 4, Europeiska socialfondens roll vid genomförandet av Europa 2020-strategin. Där har det delats ut på bordet ett mer utvecklat förslag till svensk ståndpunkt.

Anf. 126 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Punkt 4 är en riktlinjediskussion om ESF i genomförandet av Europa 2020-strategin. Det är ett samråd med nämnden om den debatten. Diskussionen gäller hur ESF kan bidra till ett genomförande av Europa 2020-strategin.

Diskussionen ska ses mot bakgrund av att kommissionen i juni i år presenterade sitt förslag om EU:s fleråriga budgetram samt att kommissionen inom kort lämnar sitt förslag till ny programperiod för 2014–2020 för sammanhållningspolitiken. Socialfonden är en av strukturfonderna inom EU:s sammanhållningspolitik.

Förhandlingarna om nästa programperiod i sammanhållningspolitiken sker i allmänna rådet. Ordförandeskapet väntas därför informera allmänna rådet om utfallet av arbetsmarknadsministrarnas diskussion. I regeringen ligger huvudansvaret för sammanhållningspolitiken från och med i går på näringsminister Annie Lööf.

I syfte att stimulera till diskussion har ordförandeskapet tagit fram ett bakgrundsunderlag. I det underlaget redogörs för Europa 2020-strategin och kommissionens meddelande om EU:s fleråriga budget. Ordförandeskapet understryker att socialfonden ska vara ett betydande verktyg för hållbar tillväxt för alla. Samtidigt betonas att medlemsstaternas och regionernas eget ansvar för sysselsättnings- och socialpolitik bör respekteras.

Diskussionen kommer att ta sin utgångspunkt i några frågor som handlar om vilka delar av Europa 2020-strategin som ska prioriteras inom socialfonden, hur fonden kan bli mer effektiv, huruvida alla delar i EU ska bidra i samma utsträckning, huruvida minimiandelar för medlen ska finnas för socialfonden inom strukturfonderna samt hur samordningen mellan strukturfonderna kan förbättras.

Regeringens generella utgångspunkt för den framtida sammanhållningspolitiken är att omfattningen bör minska och sammansättningen förändras så att politiken blir mer kostnadseffektiv och mer i linje med Europa 2020-strategin.

När det gäller socialfonden anser regeringen att EU:s resurser i första hand bör fokuseras på de mest behövande delarna av unionen. Regeringen ifrågasätter därför den omfattning av resurser som går till regioner med relativt sett högt välbefinnande. Vidare anser regeringen att socialfondens

resurser bör inriktas på ett fåtal prioriteringar. Socialfonden bör primärt inriktas på insatser som främjar ett ökat deltagande på arbetsmarknaden för kvinnor och män och ett minskat utanförskap, men den bör även kunna inriktas på bland annat kompetensutveckling och livslångt lärande.

Regeringen menar vidare att samtliga medlemsstater genom en väl utformad nationell politik och effektiva insatser bör bidra till att uppfylla Europa 2020-målen. Insatserna inom socialfonden måste ge ett europeiskt mervärde och vara ett komplement till medlemsstaternas egna insatser. Fördelningen av resurser mellan strukturfonderna inom respektive medlemsstat ska spegla nationella behov.

Vad gäller genomförandet av socialfonden välkomnar regeringen ett mer resultatorienterat synsätt. Det finns behov av mer synliga och effektiva resultat.

Regeringen ser värdet i en bättre samordning mellan sammanhållningspolitikens olika fonder och med andra EU-program då det kan bidra till positiva synergieffekter.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Frågan har varit uppe för överläggning i arbetsmarknadsutskottet den 22 september. Då fanns det en avvikande mening från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Som jag har uppfattat det är detta nya lite längre förslag till svensk ståndpunkt ett försök att tillmötesgå S och V.

Det fanns också en protokollsanteckning från Sverigedemokraterna.

Anf. 128 PATRIK BJÖRCK (S):

Ordförande! Vi hade vid överläggningen en avvikande mening som byggde på den ståndpunkt vi hade på bordet vid den tiden. Vi har sedan fått två nya varianter på ståndpunkten och nu den som är utdelad på bordet.

Som ordföranden säger finns det en förskjutning i regeringens ståndpunkt efter överläggningarna. Det kan vi se som positivt. Men begränsningarna för användningsområdena och vilka länder som kan komma i fråga finns det fortfarande spår av även i den nya ståndpunkten från regeringens sida. Därför har vi kvar vår avvikande mening från Socialdemokraterna.

Vi vill inte ha en begränsning av vilka länder som kan komma i fråga. Det måste finnas möjlighet för Sverige att få tillbaka pengar genom till exempel ESF-projekt. Vi menar att det har att göra med legitimiteten för EU:s arbete. Eftersom vi är en stor bidragsgivare ska vi ha möjlighet att använda oss av fonderna.

Vi ligger alltså kvar med vår avvikande mening om inte ministern här i dag gör ytterligare en förskjutning. Eftersom vi har sett tre olika ståndpunkter på kort tid finns det möjlighet för regeringen att komma med en fjärde. Det jag har sett hittills får mig inte att vilja dra tillbaka vår avvikande mening från arbetsmarknadsutskottets överläggning.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Man ska väl ändå se det som positivt att regeringen försöker tillmötesgå. Den raljanta tonen tyckte jag var lite omotiverad.

Anf. 130 KENT EKEROTH (SD):

Vi anmäler också avvikande mening. Det kanske inte är så förvånande med tanke på att vi är emot en finansiering i nästa rambudget för sammanhållningspolitiken. Den här typen av omfördelningspolitik är inte något som vi kan gå med på. Vi invänder därför mot att ESF över huvud taget används för att uppnå målen i EU 2020.

Anf. 131 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! I en tid med dramatiskt ökande arbetslöshet i många länder tror jag att sammanhållningspolitiken kommer att bli viktigare än någonsin de kommande åren. Vi har ju delat avvikande mening med Socialdemokraterna i arbetsmarknadsutskottet. Det gör vi fortfarande. Vi uppskattar att regeringen har utvecklat sin position, men det finns en betydande politisk skillnad. Vi vidhåller alltså vår avvikande mening.

Anf. 132 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr ordförande! Jag vill förtydliga för EU-nämnden och ansvarig minister att jag gläds åt att regeringen har förflyttat sin ståndpunkt. Den som roar sig med att läsa de stenografiska uppteckningarna kommer att upptäcka att jag gjorde det redan i mitt första inlägg.

Jag betackar mig för att bli recenserad av ordföranden och dessutom struken från talarlistan.

Anf. 133 FREDRICK FEDERLEY (C):

Tack, ministern, för föredragningen! Vi står bakom regeringens ståndpunkt. Det handlar mycket om Centerpartiets syn på hur resurser bör fördelas och hanteras. Jag tycker inte att det är rimligt att man återallokerar medel, det vill säga tar pengar ur den svenska kassan och skickar dem till EU för att sedan ta tillbaka dem. Det är bättre att pengarna i socialfonden går till de mest behövande. Det är en rimlig politik när det gäller omfördelning som vi helt står bakom.

Anf. 134 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Det handlar om en inledande diskussion i rådet om detta. Min första fråga är om det i medlemskretsen kan finnas stöd för den ståndpunkt som regeringen har lagt fram här eller om det kommer upp frågor som ni inte har förväntat er. Man kan misstänka andra ingångar i detta från vissa länder, utan att nämna några specifika.

I det här läget har Miljöpartiet ingen avvikande mening. Vi kan delvis instämma i det som Socialdemokraterna och Vänsterpartiet för fram, men med tanke på att det är en inledande diskussion och att regeringen faktiskt har förflyttat sig i andra frågor har vi ingen avvikande mening i detta läge utan ser fram emot att följa frågan framöver.

Anf. 135 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag tar till mig det som ni har sagt. Regeringens ambition är att lyssna och ha öppenhet för bra argument. Det tycker jag är oerhört viktigt.

Thomas Göransson kanske har något att säga från sysselsättningskommittén, om man kan befara något från andra medlemsstater. Nej.

Vi är ju i början av förhandlingarna. Jag har egentligen inte mer att tillägga.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis konstaterar jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna. Det finns en gemensam avvikande mening från Vänsterpartiet och Socialdemokraterna och en avvikande mening från Sverigedemokraterna som går ut på att Sverigedemokraterna är emot den europeiska socialfondens aktivitet över huvud taget. Miljöpartiet har inte någon avvikande mening i dagsläget.

Därmed finns det stöd för regeringens position.

Vi går över till punkt 5 om det sociala trepartstoppmötet. Det är en informationspunkt.

Anf. 137 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr ordförande! Vi förväntar oss att det polska ordförandeskapet ska informera ministerrådet om vilka förberedelser man gör inför det sociala trepartstoppmötet. Vi förväntar oss ingen diskussion på den här punkten.

Mötet sker mellan kommissionen, ordförandeskapet och arbetsmarknadens parter på EU-nivå och hålls i anslutning till europeiska rådet den 17–18 oktober.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 5.

Vi går vidare till punkt 8, Övriga frågor. Vill statsrådet säga något om de punkter som rör hennes område? Nej. Finns det några frågor om punkterna b, d och lunchdiskussionen? Nej.

Därmed tackar vi statsrådet med medarbetare för i dag.

1 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor (socialpolitik)	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	1
Anf. 3 JONAS SJÖSTEDT (V).....	1
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	2
Anf. 6 ULF HOLM (MP).....	3
Anf. 7 JONAS SJÖSTEDT (V).....	3
Anf. 8 KENT EKEROTH (SD).....	3
Anf. 9 EVA-LENA JANSSON (S).....	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 11 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	4
Anf. 12 JONAS SJÖSTEDT (V).....	4
Anf. 13 ULF HOLM (MP).....	4
Anf. 14 EVA-LENA JANSSON (S).....	4
Anf. 15 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	4
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	5

2 § Ekonomiska och finansiella frågor.....

6	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M).....	6
Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V).....	6
Anf. 20 Ämnesrådet LARS GAVELIN.....	7
Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M).....	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (M).....	7
Anf. 24 JONAS SJÖSTEDT (V).....	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 26 JONAS SJÖSTEDT (V).....	8
Anf. 27 KENT EKEROTH (SD).....	8
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 29 KENT EKEROTH (SD).....	9
Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M).....	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 32 BO BERNHARDSSON (S).....	10
Anf. 33 JONAS SJÖSTEDT (V).....	10
Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (M).....	10
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M).....	11
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 38 BO BERNHARDSSON (S).....	12
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (M).....	13
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 42 Finansminister ANDERS BORG (M).....	14
Anf. 43 JONAS SJÖSTEDT (V).....	14
Anf. 44 KENT EKEROTH (SD).....	14
Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (M).....	15

Anf. 46	ORDFÖRANDE	15
Anf. 47	JONAS SJÖSTEDT (V)	15
Anf. 48	ORDFÖRANDE	15
Anf. 49	Finansminister ANDERS BORG (M)	15
Anf. 50	ORDFÖRANDE	15
Anf. 51	Finansminister ANDERS BORG (M)	16
Anf. 52	FREDRICK FEDERLEY (C)	16
Anf. 53	ELISABETH SVANTESSON (M)	17
Anf. 54	ULF HOLM (MP)	17
Anf. 55	JONAS SJÖSTEDT (V)	18
Anf. 56	ORDFÖRANDE	18
Anf. 57	MARIE GRANLUND (S)	18
Anf. 58	Finansminister ANDERS BORG (M)	18
Anf. 59	KENT EKEROTH (SD)	20
Anf. 60	Finansminister ANDERS BORG (M)	20
Anf. 61	KENT EKEROTH (SD)	20
Anf. 62	ORDFÖRANDE	20
Anf. 63	MARIE GRANLUND (S)	20
Anf. 64	ORDFÖRANDE	21
Anf. 65	ULF HOLM (MP)	21
Anf. 66	ORDFÖRANDE	21
Anf. 67	KENT EKEROTH (SD)	21
Anf. 68	ORDFÖRANDE	21
Anf. 69	Finansminister ANDERS BORG (M)	21
Anf. 70	ORDFÖRANDE	22
Anf. 71	JONAS SJÖSTEDT (V)	22
Anf. 72	ULF HOLM (MP)	22
Anf. 73	BO BERNHARDSSON (S)	22
Anf. 74	ORDFÖRANDE	22
Anf. 75	Finansminister ANDERS BORG (M)	22
Anf. 76	JONAS SJÖSTEDT (V)	23
Anf. 77	Finansminister ANDERS BORG (M)	23
Anf. 78	ORDFÖRANDE	23
3 §	Transport, telekommunikation och energi (transport)	24
Anf. 79	ORDFÖRANDE	24
Anf. 80	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	24
Anf. 81	JONAS SJÖSTEDT (V)	24
Anf. 82	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	24
Anf. 83	ORDFÖRANDE	24
Anf. 84	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	25
Anf. 85	JONAS SJÖSTEDT (V)	25
Anf. 86	KENT EKEROTH (SD)	25
Anf. 87	ULF HOLM (MP)	25
Anf. 88	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	25
Anf. 89	ORDFÖRANDE	25
Anf. 90	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	25

Anf. 91 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 92 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	26
Anf. 93 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 94 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	26
Anf. 95 KENT EKEROTH (SD).....	26
Anf. 96 PYRY NIEMI (S).....	26
Anf. 97 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	26
Anf. 98 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 99 KENT EKEROTH (SD).....	27
Anf. 100 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 101 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	27
Anf. 102 ORDFÖRANDEN.....	27

4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor (socialpolitik).....	28
Anf. 103 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 104 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	28
Anf. 105 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 106 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	28
Anf. 107 JONAS SJÖSTEDT (V).....	29
Anf. 108 KENT EKEROTH (SD).....	29
Anf. 109 MARIE GRANLUND (S).....	29
Anf. 110 CARINA OHLSSON (S)	29
Anf. 111 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	30
Anf. 112 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	30
Anf. 113 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	31
Anf. 114 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 115 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	31
Anf. 116 ORDFÖRANDEN.....	31

5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor (sysselsättning)	32
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 118 JONAS SJÖSTEDT (V).....	32
Anf. 119 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	32
Anf. 120 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 121 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	32
Anf. 122 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 123 EVA-LENA JANSSON (S)	32
Anf. 124 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	33
Anf. 125 ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 126 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	33
Anf. 127 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 128 PATRIK BJÖRCK (S)	34

2011/12:3
30 september

Anf. 129 ORDFÖRANDEN	34
Anf. 130 KENT EKEROTH (SD).....	35
Anf. 131 JONAS SJÖSTEDT (V).....	35
Anf. 132 PATRIK BJÖRCK (S).....	35
Anf. 133 FREDRICK FEDERLEY (C)	35
Anf. 134 ULF HOLM (MP).....	35
Anf. 135 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	35
Anf. 136 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 137 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	36
Anf. 138 ORDFÖRANDEN	36